

Jedenasty Dialog

Międzynarodowe Forum Literacko-Artystyczne «Dialog Dwóch Kultur – 2015» tradycyjnie otwarto w Krzemieńcu w rocznicę urodzin Juliusza Słowackiego, 4 września. Tegoroczne jedenaste forum zostało poświęcone Metropoliecie Szeptyckiemu i Janowi Pawłowi II.

W tym roku w forum wzięło udział ponad 130 osób. Goście przyjechali z różnych części Ukrainy, między innymi z Kijowa, Lwowa, Humania, Czerkas, Krzywego Rogu, Czerniowców, Tarnopolszczyzny oraz z innych krajów, na przykład, z Litwy, Austrii, Francji, Wielkiej Brytanii i, oczywiście, Polski.

Uroczystości rozpoczęły się od uroczystego marszu i złożenia kwiatów pod pomnikiem Tarasa Szewczenki i na grobie Salomei Słowackiej na Tunickim cmentarzu, gdzie tradycyjnie wystąpili z przemówieniami znany ukraiński poeta Dmytro Pawłyyczko oraz Mariusz Olbromski, koordynator «Dialogu dwóch kultur» ze strony polskiej. Odmówiono modlitwy «Ojcze Nasz» oraz «Zdrowaś Maryjo». Modlono się za Ukrainę, za pokój i za tych, którzy w tych dniach na wschodzie kraju bronią niepodległości i godności Ojczyzny.

Po drodze do Muzeum Juliusza Słowackiego uczestnicy i goście spotkania obejrzeli wystawy kompozycji florystycznych i obrazów malarskich lokalnych grup artystycznych «Gładuszczyk» i «Palitra». Od kilku lat ten odcinek trasy nazywany jest przez organizatorów «Świętem ulicy Juliusza Słowackiego».

Na podwórku rodzinnego domu Słowackich przewodniczący rejonowej administracji państwowej Serhij Simczuk uroczyście otworzył XI Międzynarodowe Forum Literacko-Artystyczne «Dialog Dwóch Kultur – 2015»: «Ważność i znaczenie wszystkiego, co teraz dzieje się w naszym mieście – trudno przecenić. Ta rozmowa między naszymi narodami jest konstruktywną podstawą do budowy przyjaznych relacji między Ukrainą i Polską».

Na wydarzenie zawitali: wicedyrektor Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego Ministerstwa Kultury RP Dorota Januszewska-Jakubiak, która zaprezentowała pismo od prof. Małgorzaty Omilanowskiej – Ministra Kultury Polski, Generalny Konsul RP w Łucku Beata Brzywczy, koordynator prac merytorycznych i naukowych Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku Grzegorz Nowik, który przeczytał pismo od Krzysztofa Jaraczewskiego – wnuka marszałka Józefa Piłsudskiego, dyrektora Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, klasyk literatury ukraińskiej Dmytro Pawłyyczko, przedstawiciele Tarnopolskiej Obwodowej Administracji Państwowej oraz rady obwodowej, rejonowych oraz lokalnych władz, związków artystycznych regionu etc.

«Krzemieniec przez wiele lat był kolebką twórczej myśli. Przecież to właśnie tutaj znajdowała się najsłynniejsza polska szkoła średnia – Liceum Krzemienieckie, które było też zwane Atenami Wołyńskimi. Jednym z jego założycieli jest Tadeusz Czacki. W tym roku obchodzimy 250. rocznicę jego urodzin.

My, zarówno Polacy, jak i Ukraińcy, chcemy, by Krzemieniec nie stał się jedynie relikwią przyszłości, tylko, by jego sława żyła nadal, a pamięć o przeszłości dawała inspirację do rozbudowy potencjału miasta» – powiedziała w słowie powitalnym Beata Brzywczy.

Mer Miasta Krzemieniec Roman Wanżuła wręczył odznakę «Honorowy Obywatel Miasta Krzemieniec» Romanu Łubkowskiemu. Pisarz powiedział, że w Krzemieńcu: «widzisz to, czego nie zobaczysz nigdzie indziej – inspirację. Tu czuję się swobodnie, rodzinnie...»

Przewodniczący Tarnopolskiej Organizacji Związku Pisarzy Ukrainy Oleksandr Smyk poinformował, że właśnie struktura, jaką on reprezentuje, została inicjatorem stworzenia mapy podróży Juliusza Słowackiego i zaproponował stworzyć Krzemienieckie studia literackie, żeby ich uczestnicy mieli możliwość spędzić tutaj pewny czas i poczuć atmosferę, w której dorastał Juliusz Słowacki, oraz zrozumieć, czym żyje miasto dzisiaj.

Dyrektorka muzeum Juliusza Słowackiego Tamara Sienina prezentowała książkę «Muzeum, które łączy narody», w której na 750 stronach opisano działalność muzeum w ciągu 10 lat.

W «Dialogu dwóch kultur» wziął udział Lech Szajdak, dyrektor Instytutu Gospodarki Rolnej i Leśnej Polskiej Akademii Nauk z Poznania, który przedstawił wiersze swojego ojca Stefana Szajdaka, współzałożyciela grupy poetyckiej «Wołyń». To była opowieść syna o ojcu, jego twórczej i życiowej drodze. Stefan Szajdak przez cztery lata mieszkał na Wołyniu: w Równem, Łucku i Kiwiercach. Uczył w szkole i pisał wiersze. W roku 1939 Stefan Szajdak został zesłany na Syberię. Później jako żołnierz polskiego wojska był w Iraku, Iranie, Egipcie, Włoszech i innych krajach Europy. Lech Szajdak przeczytał wiersze ojca «Wołyński las», «Przypowieść», «Lato», «Pierwszy wieczór» oraz inne z książki «Dni przystankami, na których nie zatrzymuje się czas». Zakończył swoje wystąpienie słowami ojca: «Niech światło wolności załśni nad Ukrainą».

W ramach forum w Krzemieńcu odbyły się jubileuszowe czytania literackie, spotkania artystyczne, konferencje naukowe na temat «Polski i ukraiński romantyzm», «Dialog o polskiej i ukraińskiej kulturze i sztuce», «Jan Paweł II – Osoba i Artysta», prezentacje książek i nowych imion w kulturach ukraińskiego i polskiego narodów. Odbył się także V Plener Fotograficzny «Piękno Krzemieńca i Ziemi Krzemienieckiej».

XI Międzynarodowe Forum Literacko-Artystyczne «Dialog Dwóch Kultur – 2015» zakończył swoją pracę 8 września we Lwowie.

Halina Nahorniuk